



CEL LEKCJI

Na tej lekcji, która łączy język z nauką geografii dla klasy 5, uczniowie poznają podstawowe słownictwo związane z pogodą i klimatem. Nauczą się rozróżniać zjawiska klimatyczne od pogodowych. Nauczą się też tego, co to jest amplituda oraz tego, że aby porównywać rzeczy zjawiska konieczne jest użycie przymiotnika w stopniu wyższym lub najwyższym. Nowe słowa są przedstawiane w języku docelowym, a uczniowie są zachęceni do dzielenia się odpowiednikami w swoim języku ojczystym i innych językach, które znają. Dzięki integracyjnym zajęciom dzieci rozwijają swoje umiejętności językowe, jednocześnie ucząc się posługiwania się klimatogramami.



WIEK

12-13



ZAGADNIENIE
JĘZYKOWE

definiowanie
poznawanie słownictwa



POZIOM

B1



AUTORZY

Anna Seretny, Urszula
Majcher-Legawiec,
Tomasz Moździerz



PRZEDMIOT

Geografia



CZAS

45 min.



Lekcja przeznaczona jest dla uczniów na II etapie edukacyjnym, zgodna z wymaganiami określonymi w podstawie programowej opracowana na podstawie podręcznika dla klasy V szkoły podstawowej „Planeta. Nowa” wydawnictwa „Nowa Era”. Uczniowie opanowują treści przedmiotowe, jednocześnie rozwijają swoje językowe umiejętności komunikacyjne oraz kompetencję lingwistyczną (w zakresie stopniowania przymiotnika).





UZASADNIENIE

Scenariusz opiera się na metodologii zintegrowanego nauczania przedmiotowo-językowego (SCLIL), łączy więc cele językowe z celami merytorycznymi z programu nauczania geografii dla klasy V. (1. jednostka tematyczna „Pogoda a klimat”. W trakcie zajęć zakłada odwoływanie się do języków ojczystych dzieci z doświadczeniem migracji (PTL). Wszyscy uczniowie uczą się nowego słownictwa związanego z pogodą i klimatem, rozwijają umiejętność czytania klimatogramów poprzez działania promujące współpracę.



CELE JĘZYKOWE CELE DOTYCZĄCE TREŚCI PRZEDMIOTOWYCH

CELE PSYCHOSPOŁECZNE

Od uczniów oczekuje się:

- poszerzenia znajomości słownictwa dotyczącego pogody i klimatu
- opanowania umiejętności stopniowania przymiotnika i posługiwania się właściwymi formami odpowiednio do kontekstu
- rozumienia pojęcia *pogoda* i *klimat*, wyjaśniania różnic między nimi
- opanowania umiejętności odczytywania wykresów klimatycznych i wskazywania najważniejszych danych klimatycznych
- rozwijania umiejętności rozumienia tekstów przedmiotowych i wypowiedzania się na ich temat w mowie i w piśmie
- rozwijania umiejętności pracy zespołowej i współpracy.
- interakcji z innym członkami zespołu
- rozumienia dynamiki pracy grupy



MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- Podręcznik do geografii dla klasy v „planeta. Nowa”
- Dodatkowe karty pracy
- Tablica multimedialna
- <https://classroomclipart.Com/image/vector-clipart/colorful-thermometer-with-sun-and-cloud-78103.Htm>

DZIAŁANIA KROK PO KROKU

PRZYGOTOWANIE, WPROWADZANIE, ODKRYWANIE, TRANSFER, PODSUMOWANIE /EWALUACJA

01 | PRZYGOTOWANIE



Na zakończenie poprzedzającej lekcji, nauczyciel zadaje uczniom zadanie domowe. Jest ono różne dla uczniów polskich i tych z doświadczeniem migracji.

Zadanie domowe dla uczniów polskich

Zastanówcie się za pomocą jakich wyrazów można opisać pogodę, a jakie przydadzą się do klimatu. Zróbcie na osobnej kartce listę słów wiążących się z obydwojema wyrazami.

Zadanie dla uczniów z doświadczeniem migracji

Czy wiesz, co to jest pogoda, a co to jest klimat? Jakie elementy są charakterystyczne dla pogody, a jakie dla klimatu? Zrób słowniczek potrzebnych słów, np. pogoda – погода, pogoda – weather. Ile z nich jest bardzo podobnych?

02 | WPROWADZENIE I ODKRYWANIE



Pogoda i jej składniki

Nauczyciel pyta uczniów, jakie słowa wiążące się z klimatem i pogodą zapisali. Pyta, czym się kierowali, koryguje błędne przypisania. Następnie rozdaje uczniom pojęcia napisane na małych karteczkach (ćwiczenie 1) i prosi o pracę w czteroosobowych grupach, np. spośród puli pojęć uczniowie wybierają te, które należą do wskazanej dla grupy kategorii. Celem jest przypisywanie do kategorii, poznanie pojęć i kategorii.

W ćwiczeniu 1 uczniowie pracują w grupach z kategoriami i pojęciami tworzącymi kategorie, obserwują pojęcia podobne w języku polskim i ich językach. Nowe słowa mogą tłumaczyć posługując się słownikiem lub opisem/rysunkiem koleżanki/kolegi z grupy.



Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej kilka/kilkanaście informacji, wśród których znajdują się tzw. składniki pogody (ćwiczenie 2). Wśród tych informacji są kategorie z pierwszego ćwiczenia (składniki pogody). Uczniowie decydują, które z tych informacji są informacjami o pogodzie, a które nie. Niektóre nazwy zawierają słowa lub oznaczenia symboliczne podobnie brzmiące w innych językach (internacjonalizmy). Celem tego wprowadzenia jest stworzenie atmosfery otwartości i wykorzystania zasobów leksykalnych pierwszego języka, przy jednoczesnym odkrywaniu podobieństw oraz kategoryzacja zjawisk i pojęć niezbędnych do rozmowy o pogodzie.

W ćwiczeniu 2 pracują razem jako klasa i utrwalają nazwy kategorii – składników pogody używanych do jej opisu. Uczą się słówek przydatnych do opisu pogody, rozpoznają także wyrazy podobne w dwóch językach. Nauczyciel pracuje z całą klasą (wymiana spostrzeżeń, wskazywanie, dlaczego słowa są według ucznia podobne, jakie elementy decydują o podobieństwie itp.). Ćwiczenie 2 prowadzi do ustalenia co to jest *pogoda*.

Wniosek: te kategorie tworzą tzw. składniki pogody. Używamy ich, kiedy chcemy powiedzieć jaka jest **pogoda, czyli stan atmosfery w określonym miejscu i czasie**. Np. jaka jest pogoda dzisiaj [data, godzina] w Sidzinie. Podaj informację używając składników pogody.

Nauczyciel zadaje potem pytanie czy *pogoda* to to samo co *klimat*?

Słowo klimat to internacjonalizm, dlatego warto napisać na tablicy *pogoda* ≠ *klimat*, żeby to było jasne dla każdego.

Klimat to warunki pogodowe (*pogoda*) na danym obszarze np. kontynencie, wyspie w ciągu roku, które powtarzają się w kolejnych latach.

Pogoda – tu i teraz, pogodna może się zmienić z godziny na godzinę; klimat – warunki pogodowe tu w dłuższym okresie, zmiana wymaga czasu, trwa długo (kilkadziesiąt lat, kilkaset).

Następnie zwraca uwagę na to, że kiedy mówimy, jak bardzo intensywna jest jakaś cecha, używamy **stopniowania przymiotnika**, zaznaczając końcówki to na tablicy, zaznaczając końcówki i prefiks:

np. wysoki – wyższy – najwyższy
 ciepły – cieplejszy – najcieplejszy

Pyta, a zimny, długi?

03 | ODKRYWANIE



Kiedy mówimy jak intensywny jest jakiś proces, używamy stopniowania przysłówka. Nauczyciel zapisuje na tablicy, zaznaczając końcówki i prefiks:

np. wysoko – wyżej – **najwyżej**
 ciepło – ciepłej – **najcieplej**

Pyta, a zimno, długi?

Teraz uczniowie są gotowi do ćwiczeń 3,4 i zadania domowego.

04 | TRANSFER



Uczniowie w ćw. 3 dostają klimatogram, które muszą odczytać zgodnie z poleceniem (praca w grupkach na czas).

Następnie każda grupa dostaje do opisu inne miasto (ćwiczenie 4).

05 | PODSUMOWANIE /EWALUACJA

Nauczyciel wyjaśnia, co należy zapamiętać z lekcji. Wspólnie z uczniami powtarza najważniejsze informacje, a uczniowie odpowiadają na pytania z ćwiczenia 6. Na zakończenie nauczyciel zadaje zadanie domowe. Jest nim ćwiczenie 5.

PRZYDATNE WSKAZÓWKI

01

Warto upewnić się, że w klasie jest mapa Polski lub świata/ Europy.

02

Warto wydrukować i rozdać uczniom od razu wszystkie materiały, aby nie tracić czasu za każdym razem.

03

Jeśli wśród uczniów są osoby posługujące się tym samym językiem ojczystym, warto zachęcić je do używania go podczas zajęć..

04

Uczniów zachęca się do głośnego mówienia, śmiechu i czerpania radości z procesu nauki.

SYMBOLE



ĆWICZENIE USTNE.



ĆWICZENIE PISEMNE



SŁUCHANIE



PISANIE



MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

01/ PRZYGOTOWANIE

Twój słowniczek do lekcji (miejsce na wklejenie słowniczka/listy słów ważnych dla pogody i klimatu).

02 WPROWADZENIE

Ćwiczenie 1

Połącz ze sobą kategorie i pojęcia.



	KATEGORIA		
1	temperatura powietrza	A	całkowite, umiarkowane, bezchmurnie, mało chmur
2	narzędzia pomiarowe	B	skala Celsjusza - °C; skala Fahrenheita - °F, skala Kelwina - °C
3	zachmurzenie	C	deszcz, śnieg, mżawka, grad, deszcz ze śniegiem
4	opady atmosferyczne	D	termometr (temperatura), barometr (ciśnienie atmosferyczne), higrometr (wilgotność), wiatromierz (prędkość i kierunek wiatru), deszczomierz (opady deszczu)
5	osady atmosferyczne	E	hektopaskal (hPa), wysokie, niskie, wyż, niż
6	ciśnienie atmosferyczne	F	róża wiatrów, prędkość, skala Beauforta, zachodni, wschodni, północny, południowo-zachodni, porywisty, nagły, 10 m/sek., lekki
7	kierunek i prędkość wiatru	G	rosa, szron, szadź, gołoledź

03 | ODKRYWANIE



Ćwiczenie 2

Które określenia to tzw. składniki pogody? Wybierzcie właściwe. Czy znasz te określenia w swoim/innym języku?

POLSKI	TWÓJ JĘZYK/INNY JĘZYK
temperatura powietrza termometr zachmurzenie niebo opady atmosferyczne grad osady atmosferyczne rosa ciśnienie atmosferyczne barometr kierunek i prędkość wiatru stacja meteorologiczna stopnie Celsjusza satelita meteorologiczna słońce kierunek świata	

Składniki pogody, które służą do jej opisywania to:



03 | ODKRYWANIE

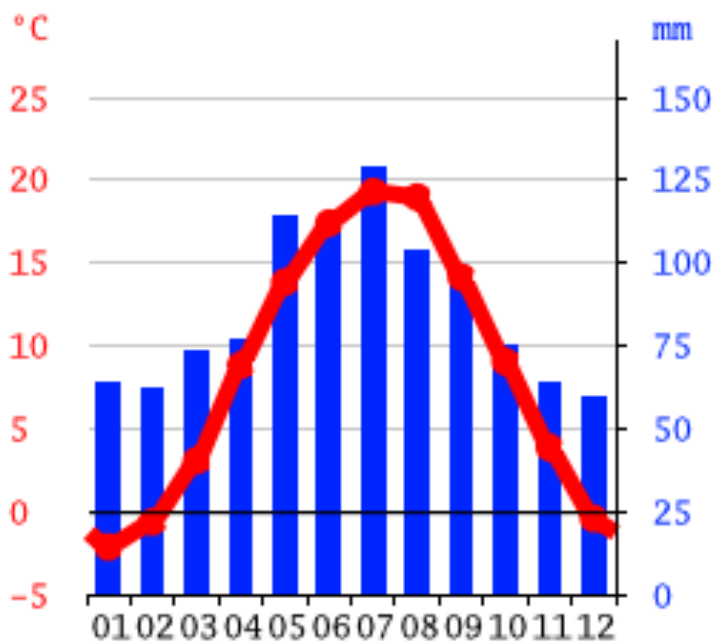


Ćwiczenie 3

Jakie informacje znajdziemy na klimatogramie? Najpierw dopasujcie informacje z ramki do właściwego miejsca. Przeanalizujcie klimatogram dla Krakowa i odpowiedzcie na pytania.

kolejne miesiące w roku || opady atmosferyczne (1 mm opadu = 1 litr wody na 1 m²) || średnia miesięczna temperatura powietrza od stycznia do grudnia ||

.....
.....
.....
.....



.....
.....
.....
.....

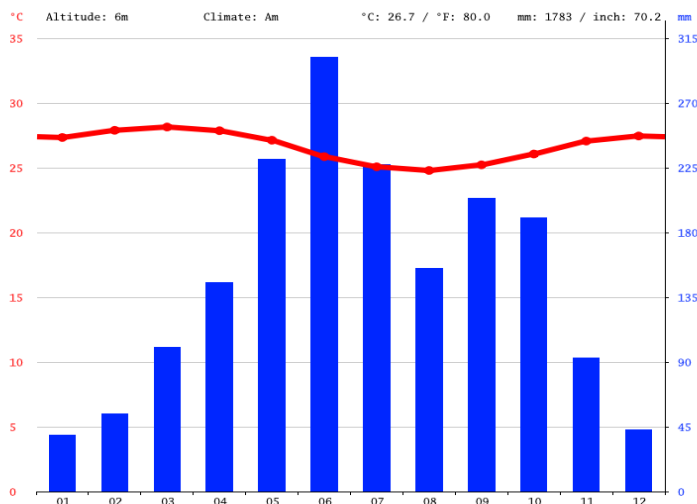
.....
.....

1. W jakim miesiącu opady atmosferyczne są w Krakowie są najwyższe?
2. Kiedy opady atmosferyczne są wyższe: w marcu czy w kwietniu?
3. W którym miesiącu temperatura w Krakowie jest najniższa?
4. Czy temperatura w Krakowie jest niższa w październiku czy we wrześniu?
5. W którym miesiącu jest w Krakowie najwyższa temperatura?
6. W którym miesiącu jest w Krakowie najmniej opadów atmosferycznych?

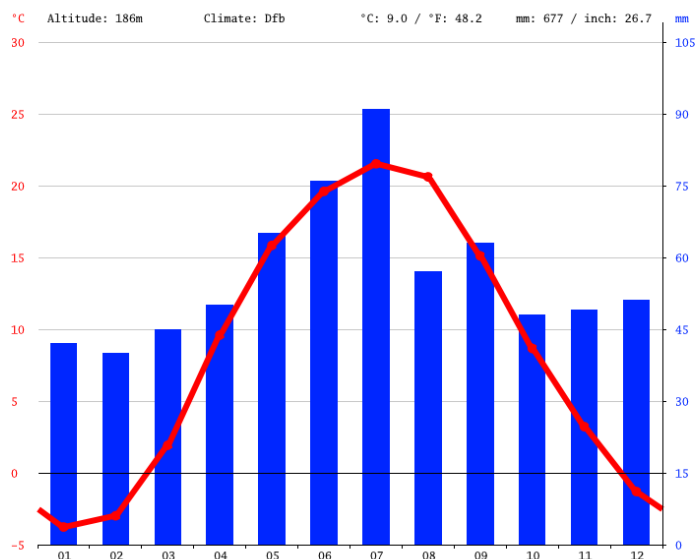
04 | TRANSFER



Ćwiczenie 4 Przeanalizuj klimatogram i opisz klimat dla miasta.

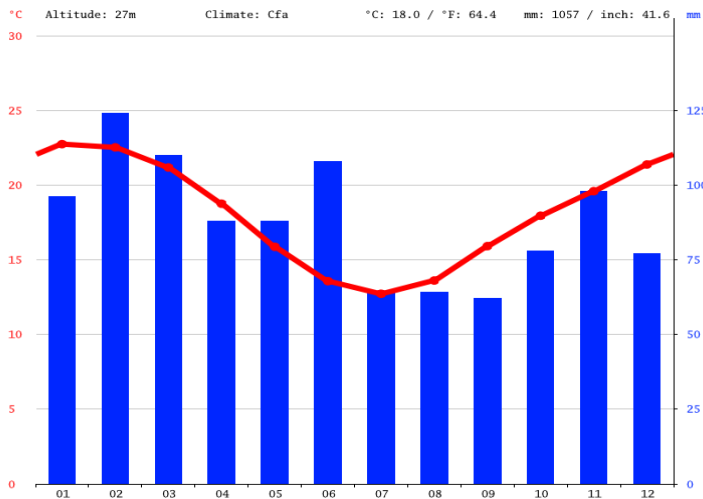


LAGOS

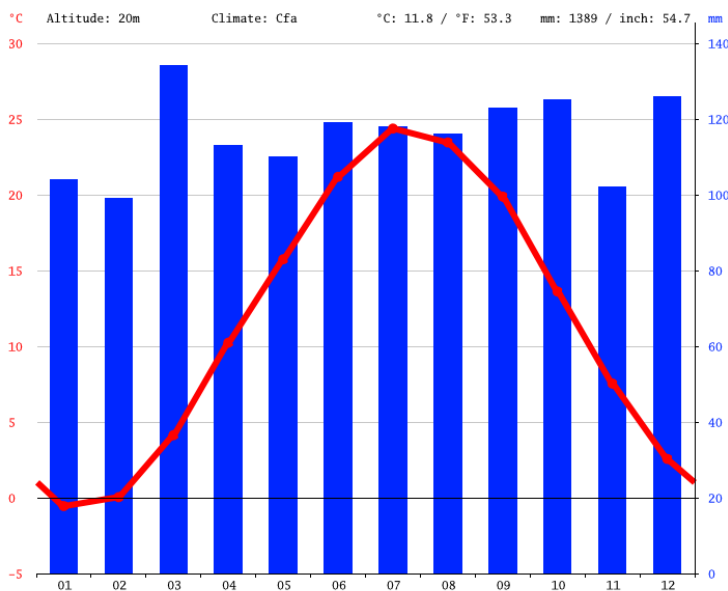


KIJÓW

04 | TRANSFER

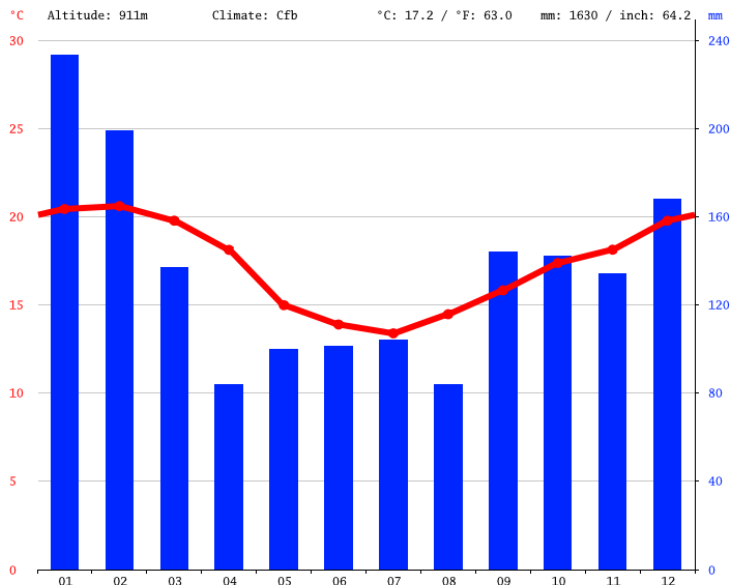


SYDNEY



NOWY JORK

04 | TRANSFER



KURYTYBA

Analiza klimatogramu dla (tu wpiszcie nazwę miasta)

pokazuje, że:

- najcieplejszy miesiąc to
- najzimniejszy miesiąc to
- występuje / nie występuje tam duża (powyżej 20°C) amplituda temperatur powietrza w ciągu roku (amplituda jest to różnica temperatury pomiędzy najcieplejszym i najzimniejszym miesiącem)
- temperatura poniżej 0°C nie występuje /występuje od do
- najniższe opady atmosferyczne występują w
- najwyższe opady atmosferyczne występują w

05 | PODSUMOWANIE/EWALUACJA

Ćwiczenie 6

Czy umiecie odpowiedzieć na następujące pytania?

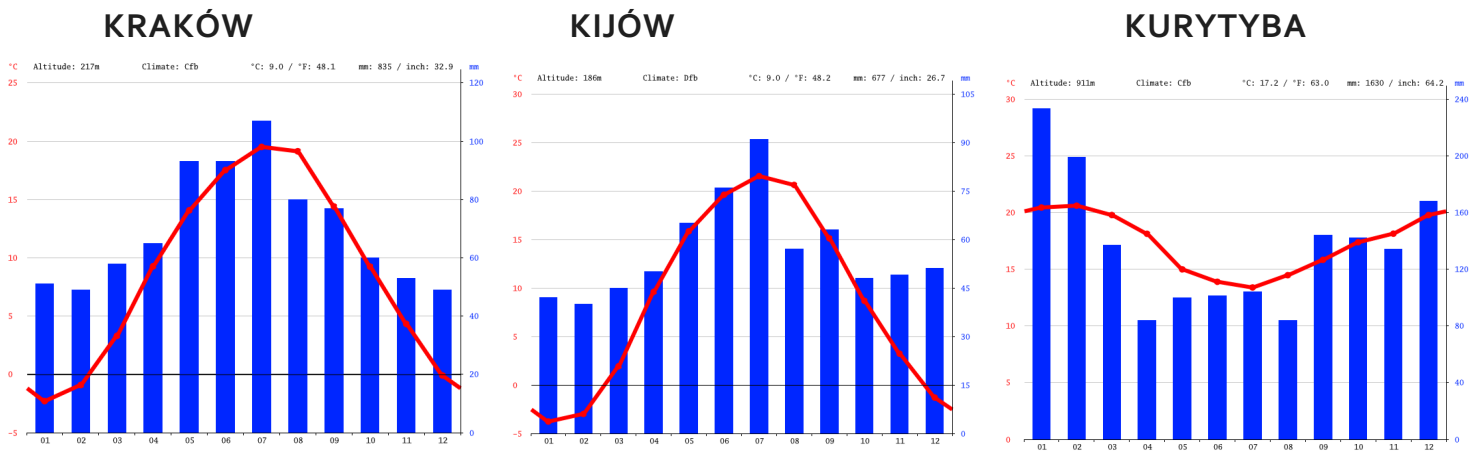


1. Co to jest pogoda?
2. Czy pogoda i klimat to synonimy?
3. Co to jest klimat?
4. Jakie dane znajdują się na wykresie klimatycznym (klimatogramie)?
5. Co to jest amplituda?

o6 | ZADANIE DOMOWE



Przeanalizuj klimatogramy Krakowa, Kijowa i Kurytyby. Zaznaczcie prawdziwe informacje w tekście.



W lipcu ciepło – cieplej – najcieplej jest w Kijowie, a zimno – zimniej – najzimniej w Kurytybie. Jeśli porównamy temperaturę powietrza w tym miesiącu w Krakowie i Kijowie, to okazuje się, że ciepło – cieplej – najcieplej jest w Kijowie. Suma opadów atmosferycznych w styczniu jest wysoka – wyższa - najwyższa w Kurytybie, niska – niższa – najniższa w Krakowie, a niska – niższa – najniższa w Kijowie. Mało – mniej – najmniej opadów atmosferycznych jest w lutym w Kijowie i tylko trochę dużo – więcej – najwięcej w Krakowie. Mała – mniejsza – najmniejsza różnica między najniższą i najwyższą temperaturą w roku (amplituda) występuje w Kurytybie. Zimne – zimniejsze – najzimniejsze miesiące w Krakowie i w Kijowie to grudzień, styczeń i luty. Zimny – zimniejszy - najzimniejszy miesiąc w Kurytybie to lipiec.

Napisz, jaka pogoda jest w teraz w Krakowie. Użyj jak najwięcej słów poznanych na lekcji.

LUB

Przygotuj wypowiedź ustną na temat pogody w Krakowie w obecnym miesiącu. Użyj w niej jak najwięcej słów poznanych na lekcji. .



KLUCZ ODPOWIEDZI

Ćwiczenie 1

KATEGORIA	POJĘCIE
temperatura powietrza	skala Celsjusza - °C; skala Fahrenheita - °F, skala Kelwina - °C
narzędzia pomiarowe	termometr (temperatura), barometr (ciśnienie atmosferyczne), higrometr (wilgotność), wiatromierz (prędkość i kierunek wiatru), deszczomierz (opady deszczu)
zachmurzenie	niebo niewidoczne, pochmurnie, całkowite, umiarkowane, bezchmurnie, mało chmur
opady atmosferyczne	deszcz, śnieg, mżawka, grad, deszcz ze śniegiem
osady atmosferyczne	rosa, szron, szadź, gołoledź
ciśnienie atmosferyczne	hektopaskal (hPa), wysokie, niskie, wyż baryczny, niż baryczny
kierunek i prędkość wiatru	róża wiatrów, prędkość, skala Beauforta, zachodni, wschodni, północny, południowo-zachodni, porywisty, nagły, 10 m/sek., lekki

